

Handläggare
Peter Lundevall
Telefon: 0850829768**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Norra Djurgården 1:1, nybyggnad av värdshus, 2021-02623-575]

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker bifall till ansökan om bygglov.

Ärendet

Föreliggande bygglovsansökan avser nybyggnad för bostäder, kontor och café vid Djurgårdsbrunn på Norra Djurgården. På i stort samma plats som ett 1988 nedbrunnet värdshus, föreslås således en ny huvudbyggnad i två våningar med i huvudsak café och 1-3 bostäder. Genom två glasade kopplingar knyts huvudbyggnaden till en ny sommarpaviljong och det befintliga Brunnscaféet. En ”krögarbostad” föreslås som en separat byggnad vid Djurgårdsbrunnsvägen. Utemiljön iordningställs.

Bygglovssökande anger att bygglovet avser ett återuppförande av en byggnad på samma plats och i samma omfattning som det tidigare brunna värdshuset. Gällande områdesbestämmelser anses vidare innehålla en omfattande reglering varför en detaljplan ej är nödvändig. Kostnaderna för en detaljplan som inte anses nödvändig bedöms därför inte försvarbara.

Djurgårdsbrunn har gamla anor. Redan 1690 hittades en källa på platsen vilket namnsatt Djurgårdsbrunn och Djurgårdsbrunnsviken. I mitten på 1700-talet upptäcktes vid Djurgårdsbrunn en bättre hälsobrunn. Djurgårdsbrunn var på 1830-1840-talen särskilt populärt då brunnsdrickandet var på modet och kungligheter spred glans till platsen. Värdshuset uppfördes på 1740-talet.

Skönhetsrådet är positivt till att Djurgårdsbrunn kan återfå en utåtriktad verksamhet. Platsen var i århundraden i anspråkstagen av ett värdshus. I årtionden har denna vackra plats emellertid efter att värdshuset brann kännetecknats av olika provisorium. Just mat- och utskänkningsställen har långa anor på Djurgården. Sådana verksamheter lyfts fram i den fördjupade översiktsplanen för Djurgården som välkomna besöksmål i rekreationslandskapet. Med

en etablerad caféverksamhet skulle platsen få nytt liv. Rådet ställer sig i huvudsak positivt till utformningen av de nya byggnaderna såsom de återges på illustrationerna. Det bör emellertid övervägas att anpassa färgsättningen till det närliggande s. k. Apotekshuset som uppfördes vid samma tid som det tidigare värdshuset. Det nya s.k. ”krögarhuset” bedöms emellertid inte ha historiskt förankring på angiven plats och bör utgå.

Djurgårdsbrunn är beläget i den Kungliga Nationalparken som invigdes 1995. Kommunfullmäktige antog 2009 en fördjupad översiktsplan för Norra och Södra Djurgården. Fördjupningen är vägledande hur bl. a. ny bebyggelse ska hanteras i parken. Sex mer bebyggda områden anges kunna kompletteras med ny bebyggelse förutsatt att det historiska landskapets natur- eller kulturvärden inte skadas. Djurgårdsbrunn ingår inte bland dessa områden. Möjligheter att förtäta eller utvidga befintliga bebyggelsemiljöer är i dessa områden starkt begränsad. Förändringar ska normalt enligt den fördjupade översiktsplanen föregås av detaljplanering. I vissa fall kan undantag för mindre om- och tillbyggnader ske i samband med bygglov. Områdesbestämmelserna som sökande refererar till bedöms inte omfatta nybyggnadsförslag av aktuellt slag. Bestämmelserna avser i huvudsak utökad bygglovsplikt för omfärgning, byte av fasadbeklädnad, tillbyggnader och andra ändringar som avsevärt ändrar byggnadens yttre utseende. Områdesbestämmelserna beslutades 1989, dvs. året efter att värdshuset brann.

Skyddet för den Kungliga Nationalstadsparken är en av 1900-talets viktigaste beslut för att värna stadens natur- och kulturvärden. Det tillkom för att reglera och skydda parkens värden mot de omfattande nybyggnadsplaner som till och från presenterats.

Skönhetsrådet vänder sig bestämt emot att föreliggande förslag till nybyggnad vid Djurgårdsbrunn hanteras genom bygglov. Det strider enligt rådet mot fullmäktiges beslutade hanteringsordning av ny bebyggelse på Djurgården. Bygglovet avser inte en återuppbyggnad av ett tidigare värdshus. Nybyggnadsförslaget består till största delen av nya bostäder och kontor. Endast en relativt begränsad del utgörs av café, vilket rådet bedömer som det viktigaste nytillskottet. Husgrupperingen är annorlunda jämfört med den historiska. Det s.k. krögarhuset på tidigare ej bebyggd plats vid Djurgårdsbrunnsvägen bedöms inte vara i enlighet med den fördjupade översiktsplanens intentioner eller ha historisk förankring. Några garantier över tid för att ”krögarhuset” skulle innehas av någon knuten till caféverksamheten finns knappast. Det kan uppmärksammas att när

en restaurangbyggnad brann 2009 vid Biskopsudden så utarbetade staden en ny detaljplan (byggnadsarean är i samma härad som föreslås vid Djurgårdsbrunn). Staden har också påbörjat ett detaljplanearbete vid Hasselbacken på bl a platsen för tidigare byggnader. Praxis är således nybyggnadsförslag (Cirkus, Folke Bernadottes bro, Liljevalchs m fl) på Djurgården föregås av detaljplaneläggning. Bygglovshandlingarna saknar avslutningsvis helt lämplighetsbedömningar av staden som analyserar eventuellt intrång och skada på riksintresset den Kungliga Nationalstadsparken.

Skönhetsrådet anser sammantaget att det finns möjligheter för en väl anpassad ny bebyggelse på platsen för det tidigare värshuset vid Djurgårdsbrunn förutom för det s k krögarhuset. Ett så omfattande nybyggnadsförslag behöver emellertid underställas ett detaljplaneförfarande enligt stadens riktlinjer för att säkerställa att bl a miljömässiga, kulturhistoriska och antikvariska aspekter är genomlysta och beaktade. Bygglovet avslås.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2021-03-23
Peter Lars Owe,Lundevall	2021-03-23